یکشنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ ■ ۳ ذی‌القعده ۱۴۴۵ ■ سال سی‌ودوم ■ شماره ۹۰۹۵

همشهری فرهنگ شهر

عکس: همشهری/ محمد عباس‌نژاد

گفت‌وگو با یاسر احمدوند، رئیس سی‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد

دریافت‌کنندگان یارانه کتاب را دوبرابر کرده‌ایم

گزارش

الناز عباسیان
روزنامه‌نگار

در این روزهای بهاری شهر تهران حال و هوای متفاوتی را تجربه می‌کند. به وقت قرار اردیبهشتی این شهر با کتاب، شور و نشاط عجیبی در شهر جاری است و در بیشتر محافل حرف از کتاب و کتابخوانی است؛ چراکه سی‌وپنجمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با شعار «بخوانیم و بسازیم» از چهارشنبه، ۱۹ اردیبهشت‌ماه در مصلای تهران آغاز شده است. به همین بهانه سراغ یاسر احمدوند، رئیس سی‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی رفتیم.

به عنوان سؤال نخست مجموع فروش حضوری و مجازی نمایشگاه کتاب تهران طبق آخرین آمار چطور بود؟

میزان فروش نمایشگاه تا پایان روز دوم، در بخش حضوری ۵۲میلیارد تومان و در بخش مجازی ۲۲میلیارد تومان بود. این آمار در مقایسه با سال گذشته افزایش نسبتا خوبی داشته و با موج جدیدی از استقبال از نمایشگاه که از امروز آغاز شده، این آمارها افزایش پیدا خواهد کرد.

البته در این آمار، افزایش قیمت کتاب را هم باید درنظر بگیریم. از نظر تعداد چطور؟

در حال حاضر تعداد کتاب‌های خریداری شده را نمی‌توان با قطعیت اعلام کرد؛ زیرا برخلاف بخش مجازی، در بخش حضوری نمی‌توانیم تعداد دقیق را فعلا مشخص کنیم و فقط می‌توانیم تراکنش دستگاه‌های بانکی را محاسبه کنیم.

حالا که در همین ابتدا صحبت از قیمت کتاب شده، سؤالی در این زمینه مطرح کنیم. با وجود اینکه امسال بسیاری از کتاب‌ها با کاغذ داخلی چاپ و عرضه شده، اما قیمت کتاب بالاست. تولید کاغذ ایرانی تا چه میزان در قیمت کتاب مؤثر بوده؟

عامل قیمت‌گذاری کتاب، فقط کاغذ نیست. در بهای تمام‌شده کتاب، کاغذ کمتر از ۲۰درصد نقش دارد. وقتی افزایش قیمت در دستمزدها و هزینه‌های جاری ناشران و سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف کتاب داریم طبیعتا هزینه تمام‌شده کتاب هم افزایش پیدا می‌کند. تقریبا به میزان تورم، در بازار کتاب هم افزایش قیمت داریم؛ زیرا این بازار هم بخشی از اقتصاد جامعه است. با سیاست‌های اقتصادی دولت در کاهش رشد تورم و ثبات اقتصادی بیشتر انتظار می‌رود به‌تدریج قیمت‌ها متناسب شوند و این افزایش قیمت کتاب را در آینده کمتر داشته باشیم.

پیرو سؤال قبلی، اساسا چرا کتاب خریدن آنقدر سخت شده است؟ شما درنظر بگیرید با بن تخفیف دانشجویان و طلاب فقط چند کتاب می‌توان خرید. از طرفی یارانه اعتباری نویسندگان هم هر ساله محدودتر می‌شود. این درحالی است که بنا به منویات مقام معظم رهبری، کتاب باید سر سبد خرید خانوار قرار بگیرد.

امسال برای دانشجویان و طلاب، استادان حوزه و دانشگاه یارانه‌ای اختصاص داده شده که در اختیار آنها قرار داده شده است. حدود ۶میلیارد تومان یارانه‌ای بود که دولت برای خرید کتاب به این اقشار اختصاص داد. امسال تقریبا میزان مصرف این یارانه ۲برابر خواهد شد؛ چون تعداد افرادی که مشمول استفاده از این یارانه شده‌اند دوبرابر شده است؛ بنابراین حدود ۹۰میلیارد تومان ما در این بخش یارانه پرداخت می‌کنیم. یارانه اهل قلم هم که جداگانه اختصاص پیدا کرده است. همچنین یارانه پست را هم نباید از قلم انداخت که به‌معنای ارسال رایگان کتاب به خریداران است. این اعتبار سال گذشته حدود ۱۲میلیارد تومان بوده که با افزایش هزینه پست امسال ما باز هم تمام هزینه پست را از سمت خریدار متقبل شدیم و بیش از ۲۰میلیارد تومان در این بخش هزینه کردیم. در کل بیش از ۱۰۰میلیارد تومان امسال به مجموعه نمایشگاه یارانه اختصاص داده شده تا با تلاشی که وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی داشتند و همراهی دولت همه کارکنان دولت بتوانند از یارانه برای خرید کتاب استفاده کنند.

چه خوب! این یارانه به نمایشگاه کتاب امسال می‌رسد؟

هنوز قطعی و اجرایی نشده و ناگفته نماند این یارانه کتاب برای کارکنان فقط مختص استفاده در نمایشگاه نیست. ان‌شاءالله از ایام نمایشگاه شروع خواهد شد و تا پایان سال می‌توانند از سامانه بازار کتاب، خرید خود را انجام دهند. این یارانه برای حدود ۲میلیون کارمند بخش دولتی پیش‌بینی شده که اگر اتفاق بیفتد به قدرت خرید مردم در بخش کتاب کمک خواهد کرد.

به‌نظرتان از چه زمانی یارانه کتاب کارکنان دولت اجرایی می‌شود؟

پیگیر هستیم و امیدواریم با هماهنگی سازمان امور اداری و استخدامی کشور و تامین منابع، از همین نمایشگاه امسال این طرح را اجرایی کنیم.

با همین شرایط تا به امروز پرفروش‌ترین کتاب‌های نمایشگاه در چه حوزه‌هایی بوده‌اند؟

امسال هنوز آماری از پرفروش‌ها در بخش مجازی اعلام نکرده‌ایم و در بخش حضوری هم فعلا ممکن نیست این آمار مشخص شود. البته به‌زودی در بخش مجازی با جزئیات کامل مشخص می‌کنیم که چه کتابی پرفروش بوده است. گزارش کتاب‌های پرفروش نمایشگاه در سال‌های گذشته و گزارش‌های دیگر بخش مجازی منتشر شده است.

به‌عنوان رئیس نمایشگاه کتاب اگر کسی دلیل بخواهد که چرا باید به نمایشگاه بیاییم، چطور او را قانع می‌کنید؟

خداراشکر، استقبال مردم، استقبالی ویژه است و می‌توان گفت بزرگ‌ترین اجتماع فرهنگی کشور در نمایشگاه کتاب شکل می‌گیرد. مردم خودشان علاقه‌مند هستند و شرکت می‌کنند. با این حال همیشه بنده در گفت‌وگوها و نشست‌ها از مردم دعوت کرده‌ام تا به نمایشگاه بیایند؛ زیرا فرصت خوبی است که با خانواده بیایند و از برنامه‌های فرهنگی نمایشگاه استفاده کنند، ساعت‌های پرنشاطی را در این محیط طی کنند و با تازه‌های نشر و کتاب آشنا شوند. طبعا یکی از راه‌های علاقه‌مند کردن کودکان به کتابخوانی حضورشان در نمایشگاه کتاب است.

اجازه دهید گریزی هم به دیدار سال گذشته مقام معظم رهبری از نمایشگاه کتاب بزنیم. خاطره جالبی از حضور ایشان دارید؟ غرفه‌داران در این زمینه سخن یا درخواست‌های جالب‌توجهی با شما داشته‌اند که بخواهید به مخاطبان ما بگویید؟

سال گذشته توفیق داشتیم در خدمت ایشان بودیم و همراهی کردیم. حضور ایشان در هر غرفه‌ای طبعا نکات قابل‌توجهی داشت. اشراف و دقت‌نظر ایشان در حوزه کتاب‌ها و نویسنده‌ها، همچنین موضوعات و سابقه نشر در همه غرفه‌ها به چشم می‌خورد. خاطرم هست در یکی از غرفه‌ها یکی از ناشران کتابی را در موضوع ادبیات فارسی معرفی کرد و گفت اتفاقا نویسنده این کتاب آذری زبان است. آنجا حضرت آقا فرمودند: اتفاقا بیشترین خدمت را به زبان فارسی، آذری‌زبان‌ها کرده‌اند و از علاقه‌مندان ویژه زبان فارسی هستند. در همین زمینه نمونه‌هایی از شاعران ممتاز، پژوهشگران و نویسنده‌های آذری‌زبان را هم ذکر کردند. البته خاطرات متعدد و مفصل دیگری هم هست که بیان آنها فرصت بهتری می‌طلبد.

ایشان در همین دیدار به اهتمام در حوزه کتاب کودک و نوجوان تأکید کردند. امسال در نمایشگاه این حوزه چطور فعالیت می‌کند؟

۲سالن خوب به بخش کودک و نوجوان اختصاص داده شده و غرفه‌آرایی‌های جذاب و زیبایی صورت گرفته است. برنامه‌های خوب فرهنگی و تفریحی برای این قشر ترتیب داده شده و هر دو غرفه شلوغ، پرمخاطب و بانشاط است.

از اتفاقات جدید و جذاب نمایشگاه امسال برایمان بگویید.

ما امسال در نمایشگاه کتاب رویداد کتاب تهران را داریم که برای نخستین‌بار در بیست‌وچهارم تا بیست‌وششم اردیبهشت‌ماه برای معرفی نشر ایران به جامعه نشر جهانی برگزار می‌شود. تعدادی از ناشران و کارگزاران ادبی کشورهای مختلف به نمایشگاه کتاب تهران می‌آیند تا با آثار ناشران ایرانی آشنا شوند و از این طریق برای خرید حق انتشار این آثار و ترجمه در آن کشورها اقدام کنند. این رویداد اتفاق خوبی است و امیدواریم منجر به افزایش تعامل میان ناشران ایرانی با ناشران کشورهای دیگر شود.

ناگفته نماند شبکه تلویزیونی کتاب برای معرفی و ترویج کتابخوانی راه‌اندازی شده و در مدت کوتاهی هم که فعالیت کرده، موفق و پرثمر بوده است. برنامه‌هایی که با همکاری بخش‌های مختلف تولید کرده در بسترهای انتشار، مخاطبان چند ده هزار نفری و بعضا میلیونی پیدا کرده است که ترویج کتاب را به‌صورت جدی دنبال می‌کنند. این شبکه اختصاصی معرفی و نقد کتاب در کشور ماست که جزو دستاوردهای کشور در دولت است که نشان می‌دهد برای موضوع کتاب اهمیت زیادی قائل هستند؛ به‌تدریج هم شناخته می‌شود و مخاطبان تخصصی آن را می‌شناسند و برای مخاطبان عمومی هم باید بهتر و بیشتر معرفی شود.

۲ سالن خوب برای بخش کودک و نوجوان اختصاص داده شده و غرفه‌آرایی‌های جذاب و زیبایی صورت گرفته است. برنامه‌های خوب فرهنگی و تفریحی برای این قشر ترتیب داده شده است

عامل قیمت‌گذاری کتاب فقط کاغذ نیست. در بهای تمام‌شده کتاب، کاغذ کمتر از ۲۰ درصد نقش دارد

مکث

وسعت نمایشگاه در منطقه بی‌مانند است

به‌گفته معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی حدود ۲۷۰۰ناشر در بخش مجازی و حضوری و ۱۰۰ناشر در بخش خارجی فعال هستند. تعدادی مراسم برای تکریم و بزرگداشت اهالی قلم و برنامه‌های مختلف فرهنگی در مصلی تدارک دیده شده است. احمدوند با تأکید بر اینکه نمایشگاه کتاب تجلی ایمانی مبتنی بر سرمایه ملی مردم است، گفت: این نمایشگاه در وسعت ۱۵۰هزار مترمربع برگزار شده است که چنین وسعتی در منطقه بی‌مانند است.

میزخبر

انتشار اسناد تازه در حوزه صنایع فرهنگی

عبدالحسین خسروپناه، دبیر شورای‌عالی انقلاب فرهنگی: **اسنادی در حوزه نوشت افزاری، بازی‌های رایانه‌ای و فناوری‌های نوین در حال تدوین است چراکه معتقدیم اگر برای این موضوعات تدبیر سیاستی مناسبی نداشته باشیم، ممکن است شاهد تبعات منفی باشیم. قرار است در میز صنایع فرهنگی همه این عرصه‌ها دنبال شود و ان‌شاءالله در آینده‌ای نزدیک اسناد مؤثر و اثربخشی را از سوی میز شاهد خواهیم بود.**

وظیفه نویسندگان در قبال فلسطین چیست؟

محسن پرویز، دبیر جایزه جهانی فلسطین: **امروز، فلسطین از موضوع اول جهان اسلام تبدیل به موضوع اول عدالت‌خواهان و آزادی‌خواهان جهان شده است. وظیفه ما ادبا و نویسندگان است تا این جنایات را به تصویر بکشیم و نگذاریم این صحنه‌های دردناک با گذشت زمان به فراموشی سپرده شود.**

قدرت حفظ سرزمین توسط زنان باید بیشتر معرفی شود

سمیه عالمی، نویسنده کتاب «من سارا نیستم»: **در مطالعات و مراجعات به شهرهای مختلف، من روی مناسبت زن و سرزمین متمرکز شدم. زنان سوریه برای حفظ سرزمین‌شان خانه‌های خود را ترک نمی‌کنند و در محاصره می‌مانند. قدرت حفظ سرزمین توسط زنان باید بیشتر معرفی شود.**

دریچه

حداد عادل در نشست خبری مطرح کرد

جایگزینی ۶۵هزار واژه فارسی با کلمات بیگانه

در آستانه برگزاری آیین پاسداشت زبان فارسی و همچنین بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی، فرهنگستان زبان و ادب فارسی میزبان نشست خبری غلامعلی حدادعادل، رئیس فرهنگستان با خبرنگاران بود. بخشی از صحبت‌های حداد عادل در ادامه آمده است.

■ تا وقتی ایران بوده زبان فارسی نیز وجود داشته است و تا هنگامی که زبان فارسی وجود داشته باشد ایران نیز وجود دارد.

■ ترویج و کاربردی شدن واژگان تنها از فرهنگستان برنمی‌آید و عوامل دیگری از جمله عوامل فرهنگی در اجرای آن دخیل هستند؛ جامعه نیز باید در بکارگیری زبان فارسی غیرت و تعصب داشته و از خطر تباه شدن زبان خود آگاه باشد.

■ یکی از وظایف فرهنگستان یافتن معادل فارسی برای اصطلاحات بیگانه است. ما در این راستا و طی ۳۴سال فعالیت گسترده داشته‌ایم. گروه واژه‌گزینی دارای ۵۰متخصص است و از آغاز فعالیت این گروه حدود ۱۱۰گروه علمی متشکل از استادان دانشگاه و سایر صاحب‌نظران با ما همکاری کرده‌اند که نتیجه این فعالیت‌ها تصویب بیش از ۶۵هزار واژه فارسی بوده است.

■ اگر واژه‌های تصویب‌شده نارسایی دارد انتظار داریم که متخصصان نظر خودشان را با ما درمیان بگذارند، زیرا ما نیز ممکن است همیشه بهترین واژه را انتخاب نکنیم.

■ در تعاملی با آموزش و پرورش و با کمک استادان رشته‌های ریاضی و علوم کتاب‌های این دو حوزه را بررسی کرده و برای واژگان فرنگی موجود در آن معادل فارسی پیدا کرده‌ایم. مشابه این کار را برای ادبیات کودک و نوجوان نیز انجام داده‌ایم اما به گستردگی کار روی کتاب‌های درسی نبوده است.

■ اگر در دانشکده‌هایی همچون دانشکده صداوسیما بیشتر به زبان فارسی پرداخته شود، هزاران موضوع برای فیلم‌سازی در متون نظم و نثر فارسی پیدا خواهد شد.

■ ۱۰۰دانشگاه مرتبط با رشته زبان فارسی در هند و ۱۰هزار دانشجوی زبان فارسی در این کشور و همچنین ۲۵۰هزار دانشجوی دیگر در پاکستان وجود دارد و ما در بنیاد سعدی از این فعالیت‌ها پشتیبانی خواهیم کرد.

گزارش تصویری

عطر و بوی امام رضا(ع) در سراسر ایران پیچید

کاروان زیر سایه خورشید دور ایران می‌گردد

همزمان با آغاز دهه سراسر نور و برکت کرامت، کاروان زیر سایه خورشید در شهرها و استان‌های مختلف ایران اسلامی عطر و بوی امام رضا علیه‌السلام را پخش می‌کند. در قالب این کاروان چند نفر از خادمان آستان قدس رضوی پرچم متبرک حرم امام رضا را جهت تبرک‌جستن بین مردم می‌برند. همچنین در راه‌آهن مشهد استقبال ویژه‌ای از زائران به عمل می‌آید.